

Vergaderjaar 2008–2009

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen

Nr. 896

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 april 2009

Graag bied ik u hierbij de reactie aan op het verzoek van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken van 6 maart 2009, met kenmerk 2009Z03377/2009D10 606, inzake de voorbereidingen en agendering voor de EU-China top in mei 2009.

Uitgestelde top

De 11e EU-China top zal vermoedelijk op 20 mei a.s. in Praag plaatsvinden. De top stond aanvankelijk op de agenda voor 1 december 2008 onder Frans Voorzitterschap, maar werd door China uitgesteld vanwege een voorgenomen ontmoeting tussen President Sarkozy en de Dalai Lama, kort na de voorziene top (6 december jl.). China wilde met het uitstel zijn ongenoegen over deze ontmoeting kenbaar maken. Tijdens het bezoek van premier Wen aan Europa in januari jl. is afgesproken dat de Top alsnog zou plaatsvinden, onder Tsjechisch Voorzitterschap.

Vorbereidingen en agenda

In EU-verband is afgesproken om in de voorbereidingen voor de top in mei 2009 voort te bouwen op de voorbereidingen die reeds waren getroffen voor de uitgestelde top in december 2008. Voorafgaand aan de EU-China top worden, zoals het zich nu laat aanzien, twee andere belangrijke bijeenkomsten georganiseerd, namelijk de EU-China mensenrechtendialoog en het EU-China High Level Mechanism on Economic Cooperation and Trade. De uitkomsten van deze bijeenkomsten zouden moeten worden meegenomen op de top.

Wat betreft de agenda is in overleg met de Chinese autoriteiten vastgesteld dat de wereldwijde economische crisis het hoofdonderwerp zal vormen. De bilaterale relatie tussen de EU en China, diverse buitenlands-politieke onderwerpen, alsmede de mensenrechten en het klimaat zullen eveneens uitgebreid aan bod komen. Hoe de agenda er precies uit zal komen te zien is thans nog niet bekend.

De top zal naar verwachting resulteren in een verklaring over buitenlands-

politieke zaken (incl. mensenrechten), financiële en handelsgerelateerde zaken en over sectorale samenwerking. Tevens wordt gestreefd naar een verklaring over klimaatverandering. Verder is het de bedoeling dat een afspraak wordt gemaakt over het verdere verloop van de onderhandelingen van een partnerschap- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en China.

Handel/economie

De EU hecht veel waarde aan een structurele economische samenwerking met China. De economische crisis, die zowel de EU als China treft, maakt de noodzaak daartoe des te groter. Op de G20-top heeft China zich buitengewoon actief opgesteld, zowel in de voorbereidingen als tijdens de top zelf. Nederland en China delen in grote lijnen de visie dat meer toezicht op de financiële markten nodig is en dat protectionisme moet worden tegengegaan. Op de EU-China top zal naar verwachting verder worden gesproken over onderwerpen als markttoegang, intellectuele eigendomsrechten en product- en voedselveiligheid, de hervorming van het multilaterale financiële systeem en het wereldhandelsstelsel (in het bijzonder de spoedige afronding van de Doha-onderhandelingen), alsmede aansluiting van China bij de Government Procurement Agreement van de WTO. Nederland pleit voor een gezamenlijke en effectieve aanpak van de belangrijkste elementen in de bilaterale economische en handelsrelatie met China, namelijk markttoegang, verdere opening voor buitenlandse investeringen, bescherming en handhaving van intellectuele eigendomsrechten en energie. Verdere liberalisering van handel en investeringen wordt gezien als belangrijke katalysator voor heropleving van de economische groei.

Andere onderwerpen, inclusief mensenrechten

Andere onderwerpen die tijdens de top in Praag aan de orde zouden kunnen komen zijn de rol van China in de VN en andere multilaterale organisaties, Taiwan, het wapenembargo, mensenrechten, Noord-Korea, Iran, Birma en de millenniumdoelstellingen. Voor Nederland zijn Taiwan, het wapenembargo, mensenrechten en Birma belangrijke punten. Met betrekking tot het wapenembargo en Taiwan stelt de Nederlandse regering zich op het standpunt dat de thans geldende EU-standpunten moeten worden gehandhaafd. De regering staat overigens positief tegenover de recente verbetering van de relatie tussen beide zijden van de Straat van Taiwan, zowel in de economische relatie als ten aanzien van de betrokkenheid van Taiwan bij internationale fora als de World Health Assembly, en hoopt dat deze ontwikkelingen zullen bijdragen aan een afname van de spanningen.

Ten aanzien van mensenrechten heeft Nederland er binnen de EU op aangedrongen dat dit onderwerp prominent aan bod komt tijdens de top en op een kritisch-constructieve wijze aan de orde wordt gesteld. Voor Nederland zijn met name de ratificatie van het BuPo-verdrag, de doodstraf, vrijheid van religie en de vrijheid van meningsuiting (mede in relatie tot Expo 2010 in Shanghai) belangrijke zorgpunten die met de Chinese zijde besproken zouden moeten worden. Daarmee wordt tevens uitvoering gegeven aan de motie terzake van het lid Voordewind c.s. (Kamerstuknummer 31 700 V, nr. 48).

Ten slotte acht de Nederlandse regering het van belang dat de EU er bij China op aandringt zich als verantwoordelijke wereldspeler nadrukkelijker en actiever te committeren aan een oplossing van de problemen in Birma/ Myanmar, Noord-Korea en Sudan.

Klimaat

Met betrekking tot klimaatverandering zal naar verwachting gesproken worden over het versterken van de samenwerking en kennisoverdracht op onder andere het gebied van duurzame energie en reductie van CO₂ uitstoot, wat ook voor Nederland belangrijke onderwerpen zijn. De Nederlandse regering acht het van belang dat het klimaat niet het kind van de rekening wordt van de economische crisis. De bespreking dient mede als voorbereiding op de VN-Klimaatconferentie in Kopenhagen in december dit jaar.

Partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst

In het licht van de zich steeds verder verdiepende relatie tussen de EU en China zijn in 2007 onderhandelingen gestart over een partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst (PSO) die recht doet aan de bredere strategische relatie tussen EU en China. De PSO bestrijkt een breed scala aan onderwerpen, zoals handel en investeringen, non-proliferatie, mensenrechten, toerisme, cultuur, energie en klimaat. De verwachting is dat de onderhandelingen over de PSO eind 2009 afgesloten kunnen worden. De regering houdt daarbij vast aan het principe dat resp. de politieke clausules en de essentiële elementen in deze PSO worden opgenomen.

De minister van Buitenlandse Zaken,
M. J. M. Verhagen